

dr hab. Mariusz Włodarczyk
projektant, członek SPFP
Prorektor ds. Nauki, Rozwoju
i Pozyskiwania Funduszy
Akademii Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
ul. Wojska Polskiego 121, 91-726 Łódź
adres prywatny: 94-056 Łódź
ul. Kostki Napierskiego 6/61
wl.mariusz@gmail.com
tel. 604 614 441

Łódź 22.02.2019

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku twórczego
magistra Pawła Grobelnego
sporządzonej w związku z przewodem doktorskim
w dziedzinie sztuki plastyczne,
w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe,
wszczętych przez Radę Wydziału Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.
Promotor dr hab. Grzegorz Niwiński prof. ASP

Podstawy recenzji

1. Zestawienie dokumentów: kwestionariusz osobowy, odpis dowodu osobistego, dyplom magisterski, opis dorobku artystycznego, cv, o mnie, tytuł, cel i założenia pracy doktorskiej, certyfikat de scolarite Ecole Nationale Supérieure des Beaux - arts de Lyon
2. Dorobek twórczy w postaci portfolio – 28 stron
3. Portfolio dydaktyczne. - 18 stron
4. Rozprawa doktorska pt. Miejski system punktów widokowych dla miasta stołecznego Warszawy. – 86 stron

Ocena dorobku twórczego

Pan Paweł Grobelny obronił pracę dyplomową na Wydziale Architektury Wnętrz i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, w 2005 roku. Jego dorobek artystyczny stanowią realizacje projektowe, kuratorstwo wystaw poświęconych projektowaniu, osiągnięcia w pracy dydaktycznej i organizacyjnej, a także działania popularyzujące projektowanie. Był dziesięciokrotnym stypendystą, m.in. Rządu Francuskiego w Paryżu, Casa de Velazquez - Academie de France w Madrycie i Residency Unlimited w Nowym Jorku.

Jego realizacje projektowe były zauważane i doceniane, jest laureatem wielu ważnych nagród (17), m.in. Polska Architektura XXL 2018 w kategorii Przestrzeń Publiczna, Rado Star France - Prix du Public w ramach Paris Design Week 2013, nagroda specjalna jury Machina Design Award 2009, Tremplins Meuble Paris 2008, II nagroda Crea on Urbaine, Prodeco 2008, Prodeco 2006.

Projekty mebli miejskich i instalacji przestrzennych opracowane przez doktoranta zostały zrealizowane, m.in. w podparyskiej dzielnicy La Defense, ogrodzie Albertine w Brukseli, ogrodzie Zhongshan w Szanghaju, ogrodzie Muzeum Sztuk Stosowanych w Budapeszcie, w Strasburgu, w dzielnicy Chwaliszewo w Poznaniu i Parku Rzeźby Polskiej w Orońsku.

Pan Paweł Grobelny brał udział w wielu wystawach, jego prace prezentowane były na Międzynarodowym Biennale Designu w Saint-Etienne, Biennale Designu w Kortrijk, Paris Design Week, Vienna Design Week, Budapest Design Week, Gdynia Design Days, Łódź Design Festiwal oraz w Narodowym Muzeum Designu w Sztokholmie, Muzeum Magnelli w Vallauris, w Muzeum Sztuk Stosowanych w Budapeszcie oraz w Kolekcji Wzornictwa Polskiego Muzeum Narodowego w Warszawie.

Ponadto był kuratorem i współkuratorem licznych wystaw

poświęconych projektowaniu, które miały miejsce m. in. w Muzeum Designu w Helsinkach, Muzeum Designu w Kolonii, Muzeum Sztuk Stosowanych w Budapeszcie, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Bukareszcie, Centrum Architektury w Paryżu, Centrum Architektury w Tuluzie, Centrum Designu w Zagrzebiu, Korea Foundation w Seulu oraz na licznych festiwalach i targach dizajnu. Na dorobek twórczy Pana Grobelnego składają się także publikacje, jest on autorem artykułów poświęconych projektowaniu zamieszczanych w ogólnopolskim kwartalniku projektowym *2+3D* w latach 2009 - 2017 oraz w kwartalniku *Architektura od Wnętrza* - dodatku poświęconego produktom i wnętrzom do magazynu *Architektura - murator* w latach 2010 -2017.

Dorobek dydaktyczny doktoranta obejmuje pracę i działalność związaną z kształceniem projektantów, Pan Paweł Grobelny od 2015 roku prowadzi Pracownię Projektowania Produktu nr 7 na Wydziale Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w latach 2017-2019 uczestniczył w Total Design Management w formie wykładów i warsztatów gościnnych a w latach 2011-2018 pracował w School of form – Uniwersytet SWPS jako prowadzący zajęcia projektowe i promotor dyplomów licencjackich.

Oceniając dorobek Pana Pawła Grobelnego uzyskany w ciągu 14 lat od ukończenia studiów, stwierdzam, że jest on wyjątkowo obfity i różnorodny. Dokonania doktoranta świadczą o szerokich zainteresowaniach i wyjątkowej pracowitości, a uznanie potwierdzone licznymi nagrodami dowodzi wartości jego pracy i działalności. Realizacje projektowe Pana Grobelnego docenione zostały przez wielu odbiorców na całym świecie. Wysoki poziom prac projektowych przedstawionych w portfolio koresponduje z pracami studentów, które są równie ciekawe i świadczą o sprawności dydaktycznej doktoranta.

Ocena pracy doktorskiej

Kluczowym zagadnieniem, jakie Autor prezentuje w swojej rozprawie doktorskiej zatytułowanej „Miejski system punktów widokowych dla Miasta Stołecznego Warszawy”, jest alternatywna opowieść o historii i tożsamości miasta Warszawy, przedstawiona za pomocą osi widokowych i dominant przestrzennych. Dzięki specjalnie zaprojektowanym obiektom, nazwanym ekspozytorami, proponuje udostępnianie widoków Warszawy jej mieszkańcom oraz turystom odwiedzającym stolicę, stwarzając możliwość postrzegania architektury miasta w nowym świetle kontekstu urbanistycznego. Inspiracją do podjęcia tematu pracy doktorskiej, a także istotnym doświadczeniem, które miało wpływ na jego rozwinięcie, było wcześniejsze opracowanie projektowe miejskich platform, jakie Autor zrealizował w paryskiej dzielnicy La Defense, które po rocznym okresie oceny i akceptacji przez użytkowników pozostało na miejscu i uznane zostało jako rozwiązanie docelowe. Zagadnienia badane, analizowane i urzeczywistniane przy realizacji paryskiego projektu Pan Paweł Grobelny rozwija znacznie szerzej w swojej pracy doktorskiej, nadaje im głębsze znaczenie kulturowe i edukacyjne. Świadome patrzenie na architekturę czy też patrzenie okiem urbanisty przez przeciętnego odbiorcę jest możliwością niezwykle interesującą, a także inspirującym tematem badawczym i projektowym. Autor przy pomocy zaprojektowanych przez siebie ekspozytorów kadruje widoki, organizuje je i komponuje, co pozwala nawet nieprzygotowanemu i mniej wrażliwemu obserwatorowi zauważyć piękno istniejącej kompozycji, być może w dalszej kolejności sprowokuje go do zapoznania się ze znaczeniem historycznym widzianych obiektów czy wiedzą na ich temat. W rozprawie doktorskiej przed przystąpieniem do omówienia projektu ekspozytorów autor definiuje pojęcie osi widokowej oraz proponuje siedem

możliwych do wytyczenia osi widokowych z dominantami przestrzennymi dla miasta Warszawy. Wzbogaca je o ciekawe informacje, nie zawsze szeroko znane historie zabytków oraz wiadomości na temat obiektów powstałych lub istniejących tylko w projektach i docelowo nie zrealizowanych. Przedstawione przez autora propozycje to: oś widokowa na Belweder z Alei Chińskiej w Parku Łazienek Królewskich w kontekście kontrowersyjnej budowy podwyższonego budynku biurowca na Placu Unii Lubelskiej, oś na Pałac Kultury i Nauki z ulic Złota, Przeskok i Górskiego, oś Plac Zbawiciela w kontekście Placu Konstytucji, oś która nie zaistniała Alei Piłsudskiego na terenie Pól Mokotowskich, oś Saska, oś Stanisławska i ostatnia z propozycji oś Królewska w Wilanowie. Autor zaprojektował trzy rodzaje ekspozytorów przeznaczonych do obserwacji, każdy o innej funkcji: pierwszy służy do analizy osi widokowych, drugi przeznaczony jest do podziwiania panoram, trzeci rodzaj umożliwia studiowanie dominant przestrzennych. Cały zbiór obiektów posiada spójny charakter, zarówno pod względem formy, jak i stylistyki, ponadto bardzo szczegółowo opracowany system oznakowania punktów widokowych razem z projektem layoutu komunikacji wizualnej. Oglądając zaprojektowany obiekt usytuowany w przestrzeni miejskiej, ma się wrażenie harmonii i dopasowania do istniejącego otoczenia, wkomponowania w tkankę miejską centrum z ruchem ulicznym, jak i tereny parkowe. Poprzez zastosowanie prostej geometrycznej formy pozbawionej jakiegokolwiek zdobnictwa autor osiąga efekt integralności i przystawalności do każdego rodzaju tła, a jednocześnie jego rozpoznawalności. Konsekwentnie odznaczający się prostotą obiekt przestrzenny ułatwia użytkownikom odnalezienie następnego elementu systemu widokowego zatopionego w bogatej i aktywnej wizualnie tkance miejskiej. Wszystkie trzy rodzaje zaprojektowanych ekspozytorów umożliwiają korzystanie z nich zarówno osobom niskim, jak i wysokim, pozwalają także na obserwacje dzieciom i osobom znajdującym się na wózkach inwalidzkich. Całość wykonana z 14 mm blachy, zakotwionej w fundamencie betonowym z odpowiednią powłoką lakierniczą, gwarantuje

długotrwałe funkcjonowanie i wydaje się odporna w dużym stopniu na zniszczenie przez wandalów. Rozwinięciem idei punktów widokowych, przedstawionej przez Pana Pawła Grobelnego w pracy doktorskiej, jest propozycja nazwana „systemem tymczasowym”. Kolejny pomysł Autora polega na umieszczaniu specjalnie zaprojektowanych płaskich ekranów, wykonanych z przezroczystego poliwęglanu i zadrukowanych w taki sposób, że patrzący przez nie na perspektywę ulicy obserwatorzy widzą naniesione, ale dopiero projektowane obiekty architektoniczne, które w najbliższej przyszłości mają być zbudowane. Dzięki temu doświadczeniu mogą poznać i oceniać, w jaki sposób nowe realizacje wpływać będą na kompozycję widokową przestrzeni miasta. Idea „systemu tymczasowego” różni się bardzo od oglądania nowych budynków na wizualizacjach sporządzanych przez architektów, które nie uwzględniają realnej perspektywy, z jakiej ogląda ją człowiek stojący na ziemi, w rzeczywistym otoczeniu. Ponieważ warunkiem funkcjonalności takiego obiektu jest określony czas jego użyteczności, Autor zaproponował system przenośny, obiekty na betonowych obciążnikach. Takie rozwiązanie jest jednak narażone na dewastację lub kradzież ze względu na cenę poliwęglanu, dlatego ekrany powinny być umieszczane w miejscach z oznakowanym monitoringiem. Myślę, że do realizacji pomysłu „systemu tymczasowego” można znaleźć bardziej optymalne rozwiązania, na przykład zamiast druku na poliwęglanie zastosować naklejane folie, co pozwoliłoby na ponowne użycie obiektu przy wizualizacji następnej, nowej budowy. W projekcie Autora dodatkowym elementem uzupełniającym system punktów widokowych miasta, oprócz wydrukowanych na każdym ekspozytorze map i opisów, jest aplikacja na telefony komórkowe uruchamiana kodem QR. Obydwa systemy przedstawione przez Pana Pawła Grobelnego w pracy doktorskiej to bardzo interesujące idee, otwarte na nowe rozwiązania, ciekawie zaprojektowane i przemyślane w szczegółach obiekty, o dużym potencjale realizacyjnym. Stan wiedzy, twierdzenia i opinie przedstawione przez Autora w kolejnych rozdziałach pracy

zostały oparte na aktualnych, rzetelnych danych zaczerpniętych z odpowiednio dobranej literatury, o czym świadczy bogata bibliografia. Projekt obydwu systemów został przedstawiony w sposób szczegółowy, a zaprezentowane rozwiązania konstrukcyjno – technologiczno - materiałowe pozwalają sądzić o możliwości ich wdrożenia bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów zarówno w fazie produkcji, jak i eksploatacji.

KONKLUZJA

Bogaty dorobek twórczy potwierdzony realizacjami krajowymi i zagranicznymi, aktywność dydaktyczna i organizacyjna oraz wrażliwość na problemy społeczne, jaką zaprezentował w pracy doktorskiej Pan Paweł Grobelny, dowodzą jego wysokich kwalifikacji zawodowych jako projektanta wzornictwa przemysłowego. Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska jest nie tylko interesująca i wartościowa, ale przede wszystkim prezentująca, jako efekt finalny, kompleksowe rozwiązanie projektowe, o dużym potencjale wdrożeniowym i komercyjnym, ponadto możliwe do prowadzenia dalszych czynności rozwojowych poszerzających system punktów widokowych o następne osie i kolejne dominanty przestrzenne, które istnieją lub powstaną w Warszawie. Całość spełnia warunki określone w art. 13.1. Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 Nr 65 poz. 595 z późniejszymi zmianami), w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe, co upoważnia mnie do przedstawienia wniosku o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony przed Radą Wydziału Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

dr hab. Mariusz Włodarczyk prof. ASP w Łodzi

